

תיגבור אויבים טבעיים של קמחית הגפן בכרם והשפעתו על אוכלוסיות הקמחיות וקצב התפשטות הוירוס

החוקר האחראי: דר' רקפת שרון

חוקרים שותפים: ד"ר תירצה זהבי, ריקה קדושים.

רקע ותיאור הבעיה: (5 שורות)

קמחית הגפן (*Planoctoccus ficus*) גורמת בכרמים לנזק קשה. הנזק הישיר משמעותי בעיקר לענבי מאכל. הנזק העקיף נובע בהיות הכנימה נשאית של וירוסים הגורמים למחלת קיפול העלים (leafroll) ולמחלת ניקרונות. וירוסים אלה מהווים כיום בעיה בכרמים בישראל, יין ומאכל, בהתאמה ופוגעים בכמות היבול ובטיבו. יעילות החומרים להדברת קמחית הגפן פוחתת. לקמחית, אויבים טבעיים רבים, אך פעילותם הולכת ומשתבשת בשל הגברת השימוש בתכשירים בלתי בררניים. תיגבור אוכלוסיית האויבים הטבעיים ע"י פיזור יזום של צרעות טפיליות מהמין *Anagyrus pseudocacci* ומושיות מהמין *Cryptolaemus montrouzieri* לפני זמן הפעילות של המינים הקיימים בשטח יכול למנוע את עליית אוכלוסיית הקמחיות ובכך למנוע את המעבר של הקמחיות בין גפנים ואת התפשטות הוירוס בכרם.

מועד התחלת ומועד סיום התכנית: 2008 עד 2012

מהלך המחקר ושיטות העבודה

הניסוי נערך בשלושה כרמים בצפון (גשור, רמות נפתלי, מירון). גודל חלקת טיפול- 3 דונם. צרעות טפיליות פוזרו בתחילת מאי. מושיות אמורות היו להיות מפוזרות בהתאם לממצאים לקראת אמצע יולי. אחת לחודש נערך ניטור ל- 15 גפנים בחלקת הטיפול ובביקורת. לקראת הבציר נדגמו אשכולות. החלקות מופו ב-DGPS לצורך מציאת מתאם בשנת המחקר הבאה בין נגיעות בוירוס לנוכחות קמחיות בגפנים.

תוצאות ביניים

נמצאו קמחיות על גפנים בודדות בכל הכרמים הנבדקים גם בחלקות הטיפול וגם בחלקות הביקורת.

מסקנות והמלצות להמשך המחקר

למרות היסטוריה קודמת של נוכחות קמחיות באתרי הניסוי שנבחרו, לא נמצאו קמחיות בכרמי הניסוי ולכן לא ניתן לבדוק את יעילות הטיפולים. נעשה ניסיון לתיגבור גם בחלקות של כרמים של ענבי מאכל אך ריסוסים תכופים בזרחנים אורגניים מקשים פגעו באויבים הטבעיים שפוזרו. גיפור כנגד קמחון מקשה על תזמון מדויק של תיגבור הצרעות ויכול לפגוע בצרעות שפוזרו. מומלץ לחזור על הניסוי.